

POVODŇOVÁ PROHLÍDKA

-

Plaňany

Březen 2023

Obsah

1. Povodňová prohlídka	4
2. Povodňová prohlídka Plaňany	5
3. Průběh prohlídky	7
4. Výsledky povodňové prohlídky	10
4.1. Skupina 1 - mosty, lávky, objekty na toku	10
4.2. Skupina 2 - břehová vegetace, sedimenty a okolí toku	12
4.3. Skupina 3 - doplňkové body povodňové prohlídky	18
Závěr k povodňové prohlídce	20

Grafická část:

Fotodokumentace

Webová prohlížečka WEGAS

Na grafickou část včetně fotodokumentace je možné se podívat na <https://wegas.cz/> > přihlásit se > portál

přihlašovací údaje:

Uživatelské jméno: planany

Heslo: planany5974

poté lze kliknout na projekty -> Povodňová prohlídka Plaňany – a dále na dokument povodňové prohlídky a vrstvu v mapové prohlížečce.

1. Povodňová prohlídka

Zákon č. 254/2001 Sb. Zákon o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon). Povodňové prohlídky organizují a provádějí povodňové orgány podle povodňových plánů, a to nejméně jednou ročně (§ 72 odst. 2).

Zjišťuje se, zda na vodních tocích, vodních dílech a v záplavových územích nejsou závady, které by mohly zvýšit nebezpečí povodně nebo její škodlivé následky (§ 72 odst. 1): Stav objektů v záplavovém území (volně uložené dřevo, komposty, stavební řezivo, černé skládky); Stav koryta vodního toku; Stav vodních děl (stav hráze, břehů, kontrola retence, stav jezových objektů, kontrola dokumentace); Stav mostků a mostních lávek (kapacita, ukotvení k terénu) a stav propustků

Povodňové prohlídky organizují a provádějí povodňové orgány podle povodňových plánů, a to nejméně jednou ročně (§ 72 odst. 2). Přizvanými účastníky jsou: Zástupce VPÚ ORP, Správce vodního toku (Podniky Povodí, Lesy ČR, s. p.), případně vlastníci pozemků a staveb; vodních děl.

Prohlídky se provádějí zejména: Před obdobím jarního tání (zpravidla únor), Před obdobím letních povodní (zpravidla konec června), Případně na podzim

Účel povodňových prohlídek je: Prevence před povodněmi; Po povodni, ke zjištění rozsahu a výše škod; Porovnání stavu, čímž bude možné sledovat trend změn

Povodňový orgán může písemně vyzvat vlastníky pozemků, staveb a zařízení v záplavovém území k odstranění předmětů a zařízení, které mohou způsobit zhoršení odtokových poměrů nebo ucpání koryta níže po toku (§ 72 odst. 3). Pokud neuposlechnou, uloží takovou povinnost rozhodnutím VPÚ ORP (§ 72 odst. 3).

V záplavovém území by se neměl volně nacházet odplavitelný materiál. Jedná se např. o volně uložené dřevo, komposty, stavební řezivo, ukotvení lodí apod. viz aktivní zóna záplavového území (§ 66 a § 67). Velké riziko mohou způsobit také konstrukční a výškové řešení mnoha mostů a lávek pro pěší. Nejsou kapacitní a pevně ukotveny – odplavení a ucpání průtočného profilu s následkem vzduť a mnohem většího rozlivu do okolí.

Všechny zúčastněné instituce ochrany před povodněmi obdrží dokumentaci povodňové prohlídky vč. fotodokumentace.

2. Povodňová prohlídka Plaňany

Městys Plaňany se nachází ve Středočeském kraji, ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Kolín. Skládá se ze 4 částí (Blinka, Hradenín, Plaňany a Poboří), z nichž každá má své katastrální území. V městysu bylo k 1. 1. 2022 (dle dat ČSÚ) evidováno celkem 1 911 obyvatel. Rozloha řešeného území je 243 ha a nadmořská výška oblasti se pohybuje mezi 210 - 331 m n. m. Nejvýznamnějšími vodními toky na území obce jsou Blinka a Výrovka.

Povodňová prohlídka v roce 2023 byla provedena vodním toku Výrovka.

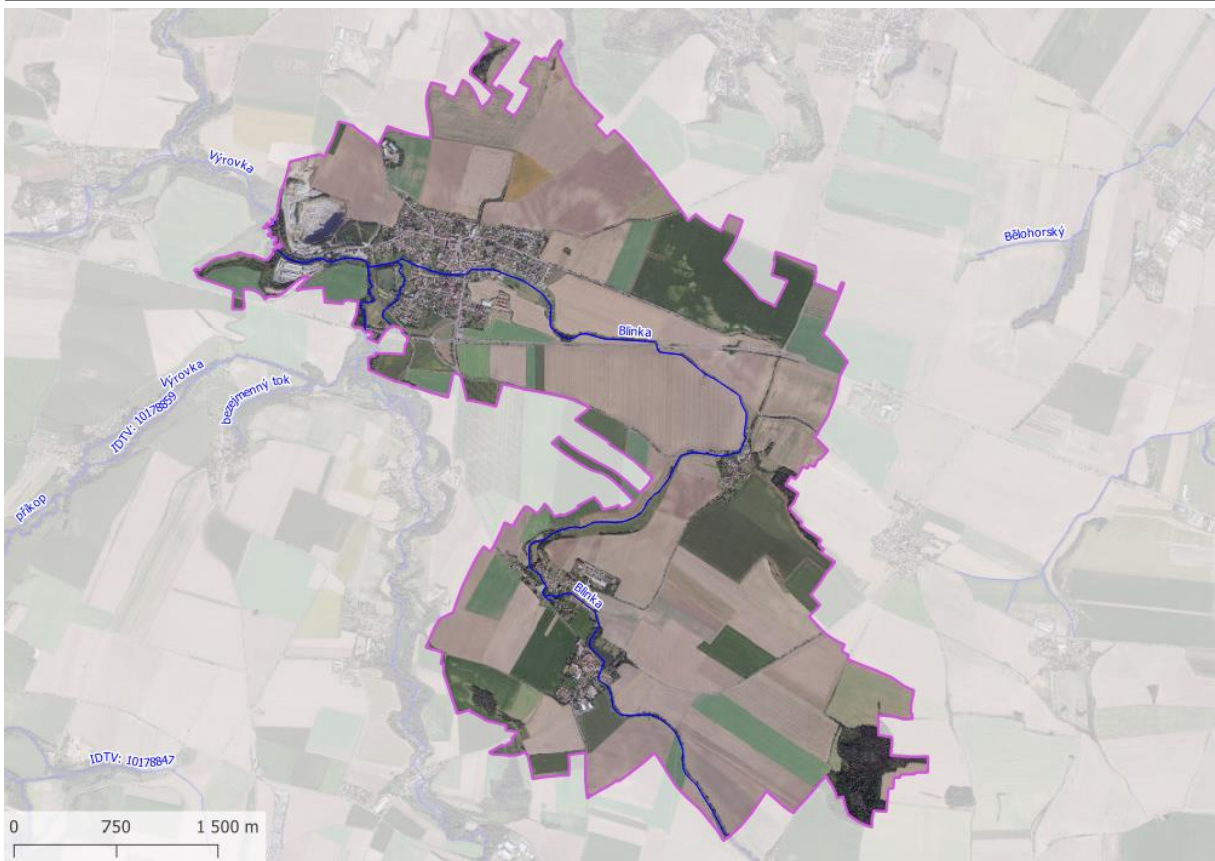
Výrovka (IDVT: 10100044; Povodí Labe, státní podnik) pramení v severní části Českomoravské vrchoviny v Kochánově ve výšce 492,5 m n. m., teče převážně severním směrem, protéká Uhlířskými Janovicemi, Vavřincem (napájí zde Vavřinecký rybník), Kouřimí, Klášterní Skalicí, Plaňany, Pečky a v obci Písty se vlévá jako levostranný přítok do Labe ve výšce 181 m n. m. Výrovka je dlouhá 61,89 km a její plocha povodí má rozlohu 542,49 km². Největším přítokem je Šembera, v povodí se celkem nachází 441 vodních ploch s celkovou rozlohou 294,65 km². Vodní tok na území městyse neprotéká přímo zastavěným územím, více se spíše zemědělskými pozemky na západ od intravilánu. Těsně před vtokem do správního území městyse se do něj vlévá Bečvářka, pak překonává pohyblivý jez a podtéká pod silnicí č. I/12. Dále vytváří 2 meandry a přimyká se k železniční trati u Plaňanského velkého rybníka. Pak podtéká účelovou komunikaci a směřuje západním směrem, teče blízko domů na ulici Pražská, podtéká most stejnojmenné ulice, kde se nachází hlásný profil ČHMÚ. Za profilem na levém břehu leží průmyslová oblast a poté Výrovka opouští území městyse.

Povodňové události

Na území městyse Plaňany lze předpokládat potenciální možnost vzniku všech druhů přirozených povodní, avšak s rozdílnou pravděpodobností vzniku jednotlivých typů. Přirozenými povodněmi je městys Plaňany ohrožen zejména v letním období, a to při dlouhotrvajících regionálních deštích a při krátkodobých srážkách velké intenzity (přívalová povodeň).

Záplavové území

Na území městyse Plaňany je oficiálně stanoveno záplavové území vč. aktivní zóny záplavového území pro vodní tok Výrovka, a to v úseku ř.km 11,988 – 43,106. Záplavové území bylo stanoveno odborem životního prostředí a zemědělství krajského úřadu Středočeského kraje v roce 2022.

Obr. 1 Vodní toky na území městyse

3. Průběh prohlídky

Preventivní povodňová prohlídka proběhla dne 21. 2. 2023 na vodním toku Výrovka v katastru městyse Plaňany. Před zahájením samotné prohlídky byla její trasa navržena tak, aby byla provedena návštěva potenciálně kritických míst. Na terénní šetření navazovalo jednání k povodňové prohlídce.

Celkově bylo zmapováno 46 bodů povodňové prohlídky. Ke každému bodu byla pořízena fotodokumentace (celkem 82 fotografií). Pozemní fotodokumentace povodňové prohlídky provedena pomocí mobilního telefonu Xiaomi Redmi 4X s aplikací Gisella.

Gisella je mobilní mapová aplikace pro sběr dat v terénu s polohou určenou pomocí GPS. Díky této aplikaci byly pořízeným fotografiím přiřazeny GPS souřadnice tak, aby jejich poloha mohla být vizualizována v GIS softwaru a poté v mapové prohlížečce. Fotografie byly zhotoveny zástupci společnosti ENVIPARTNER, s.r.o. a zachycují stav koryta a nejbližšího okolí 21. 2. 2023. Kritická místa byla vizualizována v prostředí QGIS 3.22 na podkladu základní mapy a ortofotomapy. Jednotlivé body povodňové prohlídky byly rozděleny dle skupin závad a byla určena priorita pro řešení daných závad. Dále je dán prostor na komentáře dotčených subjektů.

Zúčastnění byli:

Mgr. Martin S. Charvát – starosta městyse Plaňany

Pavel Flieger – zastupitel městyse Plaňany

Ing. Blanka Mukařovská – MěÚ Kolín, Odbor životního prostředí a zemědělství

Ing. Jana Malinová – Povodí Labe, státní podnik

Mgr. Lucie Machová – Envipartner, s.r.o.

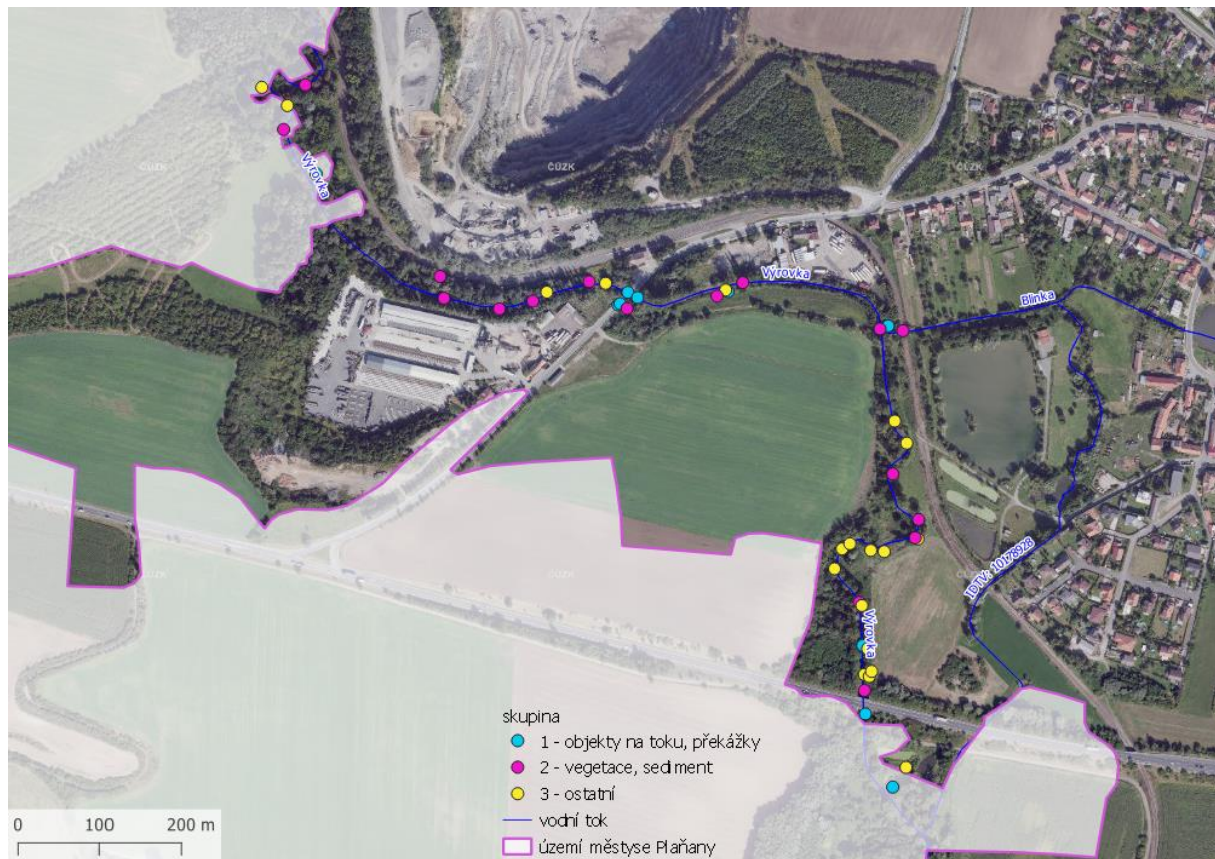
Následně byly body prohlídky zařazeny do skupin dle typu posuzovaného problému:

Skupina 1 – objekty na toku, překážky

Skupina 2 – vegetace a sedimenty

Skupina 3 – doplňkové body prohlídky

V rámci povodňové prohlídky bylo zmapováno celkem 10 objektů na toku či překážek, dále 17 míst problematických z hlediska sedimentů či vegetace a 19 doplňkových bodů.

Obr. 3 Body povodňové prohlídky dle skupin

Výstup z preventivní povodňové prohlídky byl převeden do webové mapové prohlížečky WEGAS včetně mapových vrstev a kompletní fotodokumentace. Adresa povodňové prohlídky: <https://www.wegas.cz/>

4. Výsledky povodňové prohlídky

Výsledkem jsou 3 skupiny závad a následných doporučení.

4.1. SKUPINA 1 - MOSTY, LÁVKY, OBJEKTY NA TOKU

Body prohlídky (barevné rozdělení je dle priority):

1, 2, 6, 11, 29, 30, 42, 3, 4, 26

Závada / pozorovaný jev: mosty, lávky, překážky a objekty na toku

Objekty na toku by měly být v dobrém stavu. Je nutné kontrolovat technický stav a odstraňovat předměty zaseknuté v průtočném profilu. Zejména se jedná o propustky a mosty, zatrubnění a také lávky, nejsou pevně ukotveny a může dojít k jejich odplavení a zacpání níže položených mostů a propustků.

Bod č. 4 – splav (ř. km 22,96), kmen v prostředním poli, podemletá zeď

Doporučení:

Doporučujeme provádět kontrolu těchto objektů, odstraňovat naplavený materiál, popřípadě upozornit majitele objektů v nevyhovujícím stavu, aby je upravily či odstranily. Tyto příčné objekty na toku mohou zhoršovat povodňové riziko.

Bod č. 4 – splav (ř. km 22,96) – městys osloví rybáře k odstranění kmene v prostředním poli, vlastnictví objektu je v řešení.

Obr. 4 Skupina 1

4.2. SKUPINA 2 - BŘEHOVÁ VEGETACE, SEDIMENTY A OKOLÍ TOKU

Body prohlídky (barevné rozdělení je dle priority):

23, 46, 7, 21, 22, 27, 28, 36, 38, 39, 40, 41, 43, 13, 32, 33, 34

Závada / pozorovaný jev: břehová vegetace a okolí toku

V této skupině jsou sdruženy body, kde byla nalezena břehová vegetace zasahující do koryta. Zejména je vhodné odstranit vegetaci a její části, které bezprostředně zasahují do průtočného profilu toku. Jedná se pouze o místa, kde může vlivem vegetace docházet k ovlivnění povodňové situace, nikoliv veškerou vegetaci. Dále se může jednat o místa, kde dochází k akumulaci sedimentů v korytě.

Bod č. 7 – vegetace v mostním opevnění

Bod č. 13 – kmen přes koryto

Bod č. 27 – překážka v průtočném profilu

Bod č. 32 – vegetace zasahující do koryta

Bod č. 33 – vegetace, uložený materiál

Bod č. 34 – inundační koryto, zarůstá vegetací

Body 39, 40 – popadané kmeny

Bod č. 38 – popadané kmeny

Doporučení:

Doporučujeme vegetaci odstranit, aby nebránila průchodu povodňových průtoků. K tomu je třeba vyzvat vlastníky pozemků. Management závisí na správci toku.

Bod č. 7 – most ŘSD, městys upozorní ŘSD na nutnost kontroly břehového opevnění.

Bod č. 13 – v AZZÚ kmen přes koryto vodního toku, městys osloví vlastníka pozemku k odstranění.

Bod č. 32 – proveden průřez dřevin v OP VVN, větve zůstaly v průtočném profilu, městys osloví správce sítě a vyzve ho k odstranění.

Bod č. 33 – v AZZÚ odplavitelný materiál (pneumatiky), městys vyzve vlastníka pozemku k odstranění.

Bod č. 34 – inundační koryto – nátok, pozemek městyse, městys pokácí vegetaci.

Body č. 38, 39, 40 – v AZZÚ popadané kmeny stromů, městys vyzve vlastníky pozemku k odstranění.

Obr. 5 Skupina 2

4.3. SKUPINA 3 - DOPLŇKOVÉ BODY POVODŇOVÉ PROHLÍDKY

Body prohlídky (barevné rozdělení je dle priority):

5, 8, 15, 16, 17, 18, 20, 24, 25, 31, 35, 37, 44, 45, 9, 10, 12, 14, 19

Závada / pozorovaný jev: okolí toku, koryto, kanalizace, příkopy a doplňkové body povodňové prohlídky

Jedná se o doplňkové body povodňové prohlídky, které byly zaznamenány během terénního šetření. V blízkosti vodního toku by neměl být uložen odplavitelný materiál.

Bod č. 24 – Pohled na koryto

Bod č. 19 – v AZZÚ uložen odplavitelný materiál

Doporučení:

Okolí vodních toků je nutné sledovat a v případě zhoršení stavu řešit nápravu.

V tocích ani místech blízko vodních toků nesmí být odplavitelný materiál, který může způsobit další škody, ucpání mostů a propustků. Doporučujeme vyzvat vlastníky k odklizení těchto věcí / skládek na břehu.

Bod č. 19 – v AZZÚ uložen odplavitelný materiál (pneumatiky), městys vyzve vlastníka pozemku k odstranění.

Obr. 6 Skupina 3

Závěr k povodňové prohlídce

Vyjádření dotčených subjektů k bodům prohlídky probělo v rámci jednání k povodňové prohlídce. Zjištěné závady se budou postupně odstraňovat dle priorit a v rámci následných prací a budou konzultovány průběžně s dotčenými subjekty.

Závěrem povodňové prohlídky bylo zhodnoceno, že na vodním toku Výrovka dojde k odstranění kmene ve splavu (ř. km 22,96). Městys vyzve rybáře k nápravě. Městys dále upozorní ŘSD na nutnost kontroly břehového opevnění u silničního mostu. Dalším problémem ve vodním toce je různý odplavitelný materiál v AZZÚ, zejména popadané kmeny a pneumatiky. Městys vyzve vlastníky pozemků k odstranění tohoto materiálu. Městys osloví správce sítě a vyzve ho k odvozu materiálu z průtočného profilu v místě po průřezu dřevin v OP VVN. Městys pokácí vegetaci v inundačním korytě ve vlatnictví městyse.

Městys v průběhu zpracování terénních dat zajistil odstranění závad a vyzval vlastníky k odstranění závad. O postupu byli informováni zástupci Povodí Labe, státní podnik a vodoprávního úřadu.

Vyjádření k povodňové prohlídce – vodoprávní úřad

Vyjádření k povodňové prohlídce – správce vodních toků

Podklady pro vytvoření dokumentu k povodňové prohlídce

Terénní šetření, fotodokumentace

Vodní zákon a související právní předpisy, povodňový plán

Další veřejně dostupné mapové vrstvy a podklady – CEVT, DIBAVOD, ČÚZK, Podniky povodí, ...